Свјетски дан позоришта, 27. март 2013.

Народно позориште Републике Српске

Свјетски дан позоришта установио је 1961. године Међународни позоришни институт (ITI). Први пут у Хелсинкију а затим у Бечу на деветом ITI конгресу, јуна 1961. године, тадашњи предсједник Арви Кивима (Arvi Kivimaa) из Финске предложио је да се прославља Свјетски дан позоришта. Његов приједлог прихваћен је са одушевљењем. Од тада се сваког 27. марта (дан отварања Театра нација 1962. у Паризу) обиљежава Свјетски дан позоришта на различите начине.

На тај дан позоришта у свијету, национални центри Међународног позоришног института и читава међународна позоришна заједница организују разне позоришне манифестације, од којих је најважнија традиционална међународна порука коју, на позив ITI-ја увијек пише позоришна личност свјетског угледа. Порука се преводи на више од 20 језика, чита пред десетинама хиљада гледалаца у позориштима, штампа и емитује у стотинама новина, часописа, радио и ТВ станица на свим континентима. Прву поруку за Свјетски дан позоришта написао је Жан Кокто (Jean Cocteau) 1962. Ове године поруку је написао италијански драматичар и добитник Нобелове награде за књижевност, 1997. године Дарио Фо (Dario Fo).

ПОРУКА ПОВОДОМ СВЈЕТСКОГ ДАНА ПОЗОРИШТА 2013.

Некада давно, власт је своју нетрпељивост према глумцима рјешавала тако што би их протјерала из земље. Глумци и ансамбли данас ношени кризом, имају потешкоће да пронађу позоришни простор и публику. Властодршцима, дакле, није више проблем да контролишу оне који се изражавају кроз иронију и сарказам, будући да глумци немају ни простор за игру, ни публику којој би се обраћали. Насупрот, томе у ренесансној Италији моћници су морали и те како да се потруде да зауздају глумце - комедијанте који су уживали велику популарност бројне публике.

Познато је да се велики погром комедије del arte догодио у вијеку противреформације која је наредила укидање свих позоришних простора, посебно у Риму, гдје су глумци оптуживани за вријеђање Светога града. Папа Иноћентије XII, под снажним притиском најреакционарнијег дијела грађанства и највиших представника свештенства, наредио је 1697. укидање Тординона позоришта, које је, по мишљењу моралиста, поставило највећи број опсцених представа.

У време противреформације, кардинал Карло Боромео, који је дјеловао на сјеверу Италије, посветио се искупљењу „миланске дјеце", начинивши јасну разлику између умјетности, као највеће снаге духовног уздизања, и позоришта као манифестације таштине и профаности. У писму које упућује својим сународницима изразио се овако: „У настојању да искоријенимо кукоље, ми смо се, пославши на ломачу дјела бестидног садржаја, побринули да га искорјенимо и из људског сјећања, те да, заједно са њим, прогонимо и оне који су та дјела стварали. Међутим, док смо ми спавали, ђаво је очигледно лукаво делао. Јер, колико се више усађује у душу оно што очи виде од онога што се може прочитати у таквим књигама! Колико гласно изговорена ријеч, праћена одговарајућим гестом, више рањава умове младића и дјевојака од мртвог слова на папиру! Зато из наших градова морамо хитно да протјерамо комедијанте, као што то чинимо са непожељним душама."

Стога, једино рјешење за кризу јесте нада да ће се против нас, а прије свега против младих који желе да пригрле умјетност позоришта, организовати велика хајка: и да ће један нови нараштај глумаца, из овако наметнутих околности, извући незамисливу добробит за једно ново позориште.

У Народном позоришту Републике Српске вечерас ће бити одиграна представа „ЖИРАНТИ" Марија Ћулума, коредитеља Жељка Стјепановића и Александра Пејаковића, а прије тога глумац Бошко Ђурђевић прочитаће овогодишњу бесједу поводом обиљежавања Свјетског дана позоришта.

Страница преузета са званичног сајта Републичког завода за статистику - www.rzs.rs.ba